

ROMÂNIA
JUDEȚUL NEAMȚ
ORAȘUL ROZNOV

Str. Tineretului, Nr.663; Cod postal 617390

Tel: 004/0233/665471; Fax: 004/0233/665241

cod CAEN 8411; CUI: 2612901

E-mail: roznov@primariaroznov.ro ; web: www.primariaroznov.ro

COMPARTIMENT PROTECTIA MEDIULUI

PROGRAM DE COMBATERE A VECTORILOR ȘI DĂUNĂTORILOR

CUPRINS

1. DOMENIUL DE APLICARE

2. SCOPUL ELABORĂRII

3. REFERINȚE NORMATIVE

4. DEFINIȚII. ABREVIERI

4.1. Definiții

4.2. Abrevieri

5. DESCRIEREA

5.1. Generalități

5.2. Documente utilizate, trasabilitate, modul de lucru și responsabilități

5.2.1. Evaluarea operațională

5.2.2. Cadrul tehnic și organizatoric al programului unitar de dezinsecție și deratizare general al Orasului Roznov

6. TIPURI DE OPERAȚII, LOCUL ACTIVITĂȚII, MOD DE EXECUTARE AGREAT ȘI FRECVENȚA

7. ÎNREGISTRĂRI, ARHIVĂRI

1. DOMENIUL DE APLICARE

Componenta dezinfecția, dezinsecția și deratizarea (D.D.D.), conform Legii nr. 101 din 2006 republicată, este parte integrantă a serviciului de salubritate. Acest serviciu face parte din sfera serviciilor comunitare de utilități publice, conform Legii nr. 51 din 2006 republicată.

2. SCOPUL ELABORĂRII

Scopul elaborării programului anual de combatere a vectorilor și dăunătorilor din Orasul Roznov este îndeplinirea *obiectivului principal de reducere și menținere a densității populațiilor de țânțari și alte insecte de interes medical, precum și a rozătoarelor sinantropice sub nivelul stării de disconfort și diminuarea riscului de transmitere a unor agenți infecțioși prin acești vectori.*

3. REFERINȚE NORMATIVE

- Legea nr. 114/1996 republicată, Legea locuinței;
- Legea nr. 462/2002 privind măsurile de colaborare dintre Ministerul Sănătății Publice și autoritățile administrației publice locale în aplicarea reglementărilor din domeniul sănătății publice;
- Legea nr. 360/2003 republicată, privind regimul substanțelor și preparatelor chimice periculoase;
- Legea nr. 51/2006 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legea serviciilor comunitare de utilități publice;
- Legea nr. 101/2006 cu modificările și completările ulterioare, Legea serviciului de salubritate a localităților;
- Legea nr. 24/2007 republicată, privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților;
- Ordinul nr. 119/2014 privind normele de igienă și mediul de viață al populației;
- H.G. nr. 617/2014 privind stabilirea cadrului instituțional și a unor măsuri pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide;

4. DEFINIȚII. ABREVIERI

4.1. Definiții

- autoritate competentă de reglementare - Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice;
- deratizare - activitatea de stârpire a rozătoarelor prin otrăvire cu substanțe chimice sau prin culturi microbiene;
- dezinsecție - activitatea de distrugere a germenilor patogeni cu substanțe specifice, în scopul eliminării
- dezinsecție - activitatea de combatere a artropodelor în stadiul de larvă sau adult cu substanțe chimice specifice;
- licență - actul tehnic și juridic emis de A.N.R.S.C., prin care se recunoaște calitatea de operator al serviciului, precum și capacitatea și dreptul de a presta una sau mai multe activități ale acestuia;
- vector - organism (insectă, rozătoare) care răspândește un parazit, un virus sau germeni patogeni de la un animal la altul, de la om la om ori de la animale la om.

4.2. Abrevieri

D.D.D. – dezinsecție, dezinsecție, deratizare

D.S.P. – Direcția de Sănătate Publică

D.S.V.S.A. – Direcția de Sănătate Veterinară și Siguranța Alimentelor

A.N.R.S.C. - Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice.

5. DESCRIEREA

5.1. Generalități

În conformitate cu prevederile Legii nr. 51 din 2006 Republicată : “ ART. 23 (1) Raporturile juridice dintre unitățile administrativ-teritoriale sau, după caz, dintre asociațiile de dezvoltare intercomunitară având ca scop serviciile de utilități publice și operatori ori operatorii regionali, după caz, sunt reglementate prin:

a) hotărâri privind darea în administrare a furnizării/prestării serviciilor de utilități publice către operatorii de drept public prevăzuți la art. 28 alin. (2) lit. a), respectiv contracte de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice către operatorii prevăzuți la art. 28 alin. (2) lit. b), în cazul gestiunii directe;

b) contractele de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice, în cazul gestiunii delegate.”

Evaluarea epidemiologică a vectorilor biologici

Agenții vectori, precum insectele și rozătoarele sinantropice, transportă pe suprafața corpului și în corp germeni patogeni (bacterii, virusuri, ouă de paraziți, spori, mucegaiuri, etc) putând favoriza apariția unor boli periculoase pentru om și animale.

Țânțarii sunt vectori biologici în propagarea mai multor boli pe suprafețe întinse ale globului. Aceste insecte hematofage provoacă pe lângă disconfort și transmiterea de organisme patogene care determină îmbolnăviri la om și animale, cum ar fi: malaria, arboviroze, etc., provoacă leziuni cutanate, introducerea de substanțe iritante ce conțin principalii farmacologici active dând reacții locale uneori severe la copii și persoanele sensibile. Specia de țânțari dominantă pe raza orasului este țânțarul de apartament – *Culex molestus* Forskal care cuprinde populații termofile ce se înmulțesc în timpul iernii beneficiind de condițiile de microclimat create în interiorul locuințelor de tip urban. Focarele larvare pentru *Culex molestus* și *Aedes albopictus* (țânțarul tigr) sunt colecțiile de apă bogate în rezidii organice din subsolurile blocurilor. Datorită faptului că aceste ape reziduale au o temperatură mai ridicată și constantă, ele funcționează ca focare larvare în tot timpul anului.

Din cauza subsolurilor și canalelor cu colecții permanente de apă în care larvele au condiții optime de dezvoltare, aceste specii pot căpăta o largă extindere devenind un focar important de disconfort în zonele urbane, în tot cursul anului

Muștele sinantropice sunt agenți importanți de disconfort, rolul lor epidemiologic în transmiterea unor afecțiuni digestive este considerabil. Ele au caracteristici de structură și viață care favorizează transmiterea agenților patogeni: se înmulțesc foarte repede, au mobilitate mare, nu sunt pretențioase la hrană, pe suprafața corpului au numeroși perișori care permit transportul microbilor. Venind în contact cu locurile cele mai murdare și totodată cu alimentele, ele pot transmite ca vectori mecanici o serie de boli bacteriene, virale sau parazitare, cu poartă de intrare digestivă, printre care bolile diareice și toxiinfecțiile alimentare. Majoritatea condițiilor care favorizează abundența muștelor sunt corelate cu un nivel nesatisfăcător de igienă a locuințelor și a mediului din unele zone ale orasului.

Rozătoarele cele mai frecvente în Orasul Roznov sunt șobolanul cenușiu (*Rattus norvegicus*) și șoarecele de casă (*Mus musculus*). Sunt viețuitoare cu o largă răspândire pe suprafața globului și adaptate la cele mai diverse condiții de mediu. Posedă acuități senzoriale deosebite: miros foarte ascuțit, simț tactil, auzul în banda ultrasonică (simt pisica de la distanță), văzul nocturn (detectează mișcări până la 10 m), gustul foarte dezvoltat. Prolificitatea este mare: o pereche de șobolani poate avea într-un an 500 descendenți direcți și 200.000 descendenți totali. Atacă deseori puii de păsări sau animalele domestice care din anumite motive (bolnave) nu se pot apăra. În literatură sunt citate cazuri de agresivitate și față de om. La nivelul posibilităților actuale economice și științifice, trebuie acceptat că rozătoarele nu pot fi distruse total, ci doar putem limita proliferarea și răspândirea lor. Rozătoarele constituie rezervoare de infecție pentru numeroși agenți patogeni: virusuri, microbi, paraziți, fungi care pot provoca boli la om și animale. Șoarecii și șobolanii sunt vectori periculoși răspândind: rabia, micozele, tifosul, ciurma, lepra, hepatita infecțioasă, leptospiroza, bruceloza, pesta porcină, trichinoza, teniaze, etc. Toate aceste maladii sunt transmise prin contaminarea alimentelor și a apei cu dejectele rozătoarelor (urine, fecalele), ectoparaziți hematofagi (pureci, păduchi, căpușe), prin insecte neparazite (muște, tăuni, furnici), direct (mușcătură), transport mecanic (suprafața corpului), animale domestice (pisică, câine, porc, păsări). Produc pagube economice importante prin: consumul direct de produse agroalimentare, alterare (roadere, poluare, împrăștiere), deteriorarea ambalajelor (saci, cutii, lăzi, etc.), construcțiilor și instalațiilor. Produsele atacate sunt contaminate cu dejecțiile rozătoarelor imprimându-le un gust și un miros neplăcut.

Căpușele se găsesc în număr mare în zonele împădurite, în iarba înaltă din spațiile verzi, pe câmpii și zonele umede și sunt active începând cu temperatura de 7°C. Căpușele fac parte din clasa arahnidelor și se întâlnesc în toate țările lumii. Sunt cunoscute aproximativ 850 de specii. Ele sunt paraziți mici care asemenea păianjenilor, se hrănesc cu sângele animalelor pe care le parazitează cum ar fi: câini, oameni, pasări, căprioare, răzătoare mici și alte animale. Maeștrii ai deghizărilor, căpușele stau ascunse în vegetație unde cu ajutorul senzorilor pot detecta viitoarele gazde din apropiere. Ele se urcă pe organismul gazdă în momentul în care acesta traversează zona de vegetație. Căpușele cu ajutorul aparatului bucal se hrănesc prin înțepat și supt și se prind ferm de pielea gazdei. Sunt necesare mai multe zile până când sunt saturate cu sânge. În acest timp masa lor corporală crește semnificativ. Ciclul biologic al căpușelor (larvă, nimfă și adult) are nevoie de 3 gazde pe care se dezvoltă

consumându-le sângele. O femelă adultă consumă cel puțin 0,6 ml sânge și depune cel puțin 10.000 de ouă, astfel se explică creșterea imensă a populației de căpușe.

Activitatea de supraveghere și evaluare a faunei locale de insecte de interes medical și a rozătoarelor sinantropice, susținută de personalul de specialitate din cadrul D.S.P. Neamt pune în evidență următoarele:

- dezvoltarea focarelor larvare și de culicide adulte (țânțari) din subsolurile imobilelor, cât și din habitatele exterioare (spații verzi limitrofe, zone recreaționale etc.);
- dezvoltarea în toate zonele orasului a populațiilor de rozătoare sinantropice (șoareci, șobolani) localizate în rețeaua de canalizare și în subsolurile blocurilor de locuințe;
- proliferarea, mai ales în sezonul cald, și a altor categorii de vectori biologici (gândaci de bucătărie și de canal, pureci, furn

5.2. Documente utilizate, trasabilitate, modul de lucru și responsabilități

5.2.1. Evaluare operațională

Acțiunile de combatere a vectorilor biologici se impun a fi efectuate obligatoriu atât pe spațiile domeniului public (ex: spații verzi, parcuri, rețeaua de canalizare, clădiri ale instituțiilor publice, etc.), cât și pe spațiile domeniului privat (ex: subsoluri, casa scărilor, clădirile operatorilor economici, etc.). Asociațiile de proprietari, operatorii economici, precum și alte categorii de unități sunt obligate, conform legislației, să asigure în spațiile deținute combaterea focarelor de insecte și rozătoare. În acest sens, vor încheia contracte pentru operațiuni de profilaxie sanitară (dezinsecție și deratizare) cu firme prestatoare specializate, autorizate și atestate de D.S.P., D.S.V.S.A. și licențiate A.N.R.S.C. pentru această componentă a serviciului public.

Etape de desfășurare

- a) **Etapa preoperațională** - popularizarea acțiunii prin mijloace de mass – media. Operatorul informează, în scris, în prealabil, conducerea Orasului Roznov în legătură cu perioada de desfășurare a operațiunilor de combatere chimică a vectorilor biologici și măsurile ce trebuiesc a fi luate de populație în vederea prevenirii unor accidente sau intoxicații la om și animale. În baza celor convenite cu UAT-Roznov operatorul procedează la declanșarea procedurilor de informare a populației, cu minim 7 zile înaintea operațiunilor de D.D.D., asigurându-se că populația, pe toată perioada desfășurării Programului, va evita staționarea în zonele de acțiune a echipelor D.D.D. și va acorda o atenție sporită supravegherii copiilor și animalelor de companie, va sprijini și va respecta principiile și normele ce vizează această activitate UAT Oraș Roznov e de importanță majoră pentru sănătatea publică.

Anunțul public de informare a populației va conține minim următoarele:

1. tipul operațiunii ce urmează a se efectua;
2. perioada efectuării tratamentelor;
3. substanțele utilizate, gradul de toxicitate a acestora;

4. măsurile de protecție ce trebuie luate, în special cu referire la copii, bătrâni, bolnavi, albine, animale și păsări.

Popularizarea acțiunii prin mijloace de mass – media a operatorului va fi coordonată de către Compartimentul Protecția Mediului pentru acțiunile desfășurate pe domeniul public și privat al Orasului Roznov. Pentru activități D.D.D. prestate de operator către beneficiari persoane fizice și juridice, sarcina informării este a operatorului.

b) Etapa operațională

Acțiunile specifice D.D.D. din Program se vor desfășura, de regulă, pe o perioadă de 1-3 zile lucrătoare, perioadă ce poate fi prelungită dacă condițiile meteorologice nu vor fi favorabile, operatorul fiind obligat să reia procedura de informare a populației conform pct. a) – etapa preoperațională. Operațiunile se vor executa conform metodologiei Ministerului Sănătății Publice pentru acțiunile de amploare. Arealul operațional va fi sectorizat după topografia orasului. Funcție de amploarea acțiunii, operatorul are responsabilitatea de a stabili și aplica măsuri de protecție a personalului de intervenție și supraveghere, măsuri de prevenire a poluării mediului, măsuri pentru prevenirea accidentelor, protecția populației, mamiferelor, păsărilor, albinelor, etc. Operatorul are obligația de a executa și garanta calitatea operațiunilor conform normelor specifice, în vigoare, pentru fiecare tip de acțiune în parte. Personal calificat implicat în acțiune Pentru efectuarea operațiunilor de combatere chimică și acoperirea integrală a teritoriului inclus în program în perioada propusă, operatorul are responsabilitatea de a utiliza numai personal calificat

- agenți D.D.D., numărul acestora fiind stabilit funcție de amploarea acțiunii. Personal de supraveghere și coordonare a operațiunilor Pentru asigurarea bunei desfășurări pe toată durata a operațiunilor din cadrul programului de dezinsecție – deratizare, prevenirea unor efecte colaterale nedorite și de protecție a stării de sănătate a populației, responsabilitățile de coordonare și verificare a calității lucrărilor sunt în sarcina operatorului, responsabilitatea de supraveghere/monitorizare este în sarcina Primăriei Orasului Roznov prin Compartimentul/serviciul/directia de specialitate și Poliția Locală Roznov . D.S.P. NEAMT prin compartimentul de profil are responsabilitatea de a îndruma și/sau supraveghea acțiunile, preluând și responsabilitatea de coordonare funcție de necesitate/specificul acțiunilor.

Utilaje și aparate

Operatorul are responsabilitatea asigurării utilajelor și/sau aparaturii de administrat insecticide/ larvicide /pesticide/ratacide/dezinfectanți/biocide, etc., funcție de specificul acțiunilor și aria de intervenție. Dotarea de bază ce trebuie asigurată include:

Atomizoare tip Fontan (pentru spații interioare: subsoluri și casa scârilor). Generatoare de ceață termică (pentru spațiile verzi din proximitatea blocurilor). Generator de ceață termică autopropulsat (pentru aliniamentele stradale cu vegetație arboricolă și arbustiferă. Instalații speciale

pentru pulverizare ULV (în volum ultra-redus). Cutii (găleți cu capac) pentru transportul momelilor toxice cu rodenticide.

Produse biocide

Operatorul are responsabilitatea asigurării produsele de combatere a vectorilor biologici așa cum sunt acestea cuprinse în lista aprobată prin Ordin al Ministerului Sănătății Publice.

- Pentru distrugerea larvelor de țăntari din subsolurile cu colecții de apă se vor utiliza larvicide sau alte produse similare cuprinse în lista aprobată prin ordin al Ministerului Sănătății Publice;

- Pentru distrugerea insectelor adulte din subsoluri și casa scării se vor utiliza piretroizi de sinteză în combinație cu organofosforate sau carbamați în concentrațiile indicate de producători;

- Pentru combaterea insectelor de pe vegetația spațiului public se va utiliza ca procedeu de aplicare ceața termică, ceața rece și/sau ULV, iar ca insecticide, produse indicate pentru procedeele amintite, în concentrația indicată de producător;

- Pentru combaterea rozătoarelor sinantropice (șoareci, șobolani) localizate în rețeaua de canalizare se vor utiliza momeli toxice condiționate sub formă de cuburi parafinate, iar pentru subsolurile blocurilor de locuințe boabe cerealiere tratate cu anticoagulante sau momeli toxice sub formă de pastă. Operatorul are obligația de a respecta cu strictețe forma, norma și modul de utilizare a substanțelor chimice și îi este interzisă comercializarea către persoane fizice a soluțiilor insecticide sau a momelilor toxice.

Echipament de protecție

Operatorul are responsabilitatea de a asigura pentru personalul de intervenție echipament de protecție specific acțiunilor/intervențiilor desfășurate, conform normelor SSM specifice. De exemplu: echipament compus din bluză cu glugă și pantalon (sau combinezon), cizme din cauciuc, mănuși din cauciuc, măști de gaze cu filtru universal (sau semi mască cu filtru universal și ochelari de protecție), antifoane pentru agenții D.D.D. care manipulează generatoarele de ceață termică.

Trusa medicală de prim ajutor

Operatorul are responsabilitatea de a asigura pentru fiecare formațiune de lucru dotarea cu o trusă medicală de prim ajutor, conform anexei 3 a Ordinului M.S.P. nr.427/2002.

Afiș de avertizare

Operatorul are responsabilitatea de a solicita D.S.P. Neamt modelul afișului de avertizare specific intervenției pe care intenționează să o desfășoare și de a-l utiliza conform normelor specifice de avertizare a populației.

c) Etapa postoperațională

- De regulă, acțiunile se vor finaliza cu un control entomologic efectuat de personalul abilitat din cadrul D.S.P. Neamt pentru evaluarea eficienței operațiunilor executate.

- Operatorul are obligația de a executa rapel pe suprafețele unde se mai constată prezența vectorilor.
- Principalele date privind programul de combatere se raportează prin grija D.S.P. Neamt la Ministerul Sănătății Publice.
- Procesul verbal de recepție al lucrărilor se va încheia între operator și beneficiar și va cuprinde în mod obligatoriu următoarele date: spații tratate, produse utilizate, concentrații, tehnice de aplicare, garanția lucrărilor/operațiunilor. Procesele verbale vor fi verificate și semnate de către beneficiari, reprezentanți ai Primăriei Orasului Roznov și/sau ai D.S.P. Neamt.

6.TIPURI DE OPERAȚII, LOCUL ACTIVITĂȚII, MOD DE EXECUTARE AGREAT, FRECVENȚĂ, RESPONSABILITATE

În funcție de dinamica evoluției pe durata sezonului cald a populațiilor de insecte vectoare și de disconfort precum și a rozătoarelor sinantropice, implicit eficientizarea acțiunilor, se vor institui măsuri de combatere chimică în cadrul Programului anual de dezinsecție – deratizare

Operatie	Locul de desfasurare al activitatii	Mod de executare		Termen/fregventa executarii operatiunii	Responsabil
		aerian	terestru		
Tratamente fitosanitare	Spatii verzi intravirane	da	da	La primirea buletinelor de avertizare emise de Unitatea fitosanitara Neamt ,pentru speciile recomandate prin buletinele de avertizare	Operator autorizat,licentiat, con tractat de beneficiar
	Parcul central	da	da		
	Maluri de lacuri	da	da		
	Cimitire	da	da		
	Terenuri virane	da	da		
Dezinsecție	Cladiri ale institutiilor publice		da	Pentru combaterea tantarilor se executa minim 3 tratamente pe an si ori de cate ori este nevoie pt spatiile comune inchise ale cladirilor	Operator autorizat,licentiat, con tractat de beneficiar
	Cladiri individuale/condominii		da		
	Ag.econ. Cu profil alimentar / nealimentar		da		
	Canale si subsoluri		da	Pentru combaterea tantarilor se executa lunar,in sezonul cald. Pentru combaterea altor vectori dezinsecția se executa : a)trimestrial si ori de cate ori este nevoie ;in spatiile inchise ale operatorilor econ. cu profil nealimentar,instituti publice si spatii comune inchise ale cladirilor; b)lunar si ori de cate ori este nevoie ,in spatiile inchise ale operatorilor econ. cu profil alimentar si ale unitatilor sanitare; c)numai la solicitarea pers.fiz din spatiile cu destinatie locuinta	
	Parcuri ,cimitire	da	da		
	Zone demolate/neconstruite	da	da		
	Piete,targuri,oboare,balciuri,wcuri publice		da		
	Pe suprafete cu spatii verzi	da	da		
	Unitati de invatamant si sanitare		da		
	Subsoluri uscate/inundate		da		
	Platforme/depozite deseuri	da	da		
Delarvizare	Maluri de lacuri	da	da		

	Canale desecare	da	da	Cand este cazul ,delarvizarea va preceda lucrarea de dezinsectie	Operator autorizat,licentiat, con tractat de beneficiar
	Portiuni umede din zone cu vegetatie	da	da		
	Subsoluri uscate/inundate		da		
Dezinfectie	Platforme pt depozitare deseuri municipale		da	Se executa la solicitarea PJ si a PF	Operator autorizat,licentiat, con tractat de beneficiar
	Zone de depozitare neconforme		da		
	Ghene/topogane de gunoi		da		
	Unitati de invatamant si sanitare		da		
	Mijloace de transport in comun		da		
	Ag.econ. cu profil alimentar/nealimenta		da		
	In locuri in care exista focare declarate care pun in pericol sanatatea oamenilor si a animalelor		da		
Deratizare	Cladiri ale institutiilor publice		da	1.Pt. operatorii ec. cu profil nealimentar si asociatii de proprietari cel putin o data la semestru(primavara si toamna) si ori de cate ori este nevoie pt stingerea unui focar; 2.pt operatorii ec. cu profil alimentar,cel putin o data la trimestru si ori de cate ori este nevoie pt stingerea unui focar; 3.pentru spatiile deschise din domeniul public si privat al UAT nu mai putin de 3 tratamente/an 4.pt. PF.la solicitarea acestora sau ori de cate ori este nevoie pt stingerea unu focar	Operator autorizat,licentiat, con tractat de beneficiar
	Cladiri individuale/condomini		da		
	Ag.econ. Cu profil alimentar/nealimentar		da		
	Canale si subsoluri		da		
	Parcuri ,cimitire		da		
	Zone demolate/neconstruite		da		
	Piete,targuri,oboare,balciuri,wcuri publice		dad		
	Pe suprafete cu spatii verzi		da		
	Platforme/depozite deseuri		da		
	Subsoluri uscate/inundate		da		
	Unitati de invatamant si sanitare		da		

7. ÎNREGISTRĂRI, ARHIVĂRI (pentru Primăria Orasului Roznov)

- a) Anunțul public al acțiunii - D.D.D. (pentru domeniul public al Orasului Roznov),
- b) Afîș de avertizare (pentru domeniul public al Orasului Roznov Orasului Roznov),
- c) Proces verbal de recepție a lucrării (pentru domeniul public și privat al Orasului Roznov)